

Andorra en transició

El Principat s'enfronta a uns anys decisius en què diverses reformes haurien de derivar en una economia més diversa

JORDI GARRIGA RIU
BARCELONA

L'economia andorrana és al bell mig d'un procés de mutació de la seva economia basada en els serveis financers, el turisme i el comerç, i que ara cobreja rebre empreses d'arreu, de nous sectors com ara salut, TIC i educació, alhora que vol catapultar les seves de les valls als mercats globals.

Del 2012 ençà, quan es va aprovar la llei d'inversió estrangera -que elimina el límit del 49% de l'accionariat en mans foranes-, i amb la reforma fiscal, amb la qual el Principat ha creat un IVA del 4,5%, un IRPF del 10% i un impost de societats del 10% (amb bonificacions del 80% si l'empresa és estratègica), s'han posat les condicions per cridar l'atenció de l'inversor. Pilar Escaler, directora de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, considera que "Andorra és interessant per a l'establiment d'empreses, amb aquest plec de mesures que poden ajudar a bastir un nou model, més diversificats i no tan marcat pels sectors tradicionals, ja prou madurs". Segons dades de la Cambra, des del 2012 s'han rebut 1.316 sol·licituds de demanda d'inversió estrangera, de les quals 842 han reeixit. Un clar símptoma que les valls atreuen i que no seria forassenyat pensar que grans corporacions transnacionals de la nova economia volguessin plantar una base d'operacions al bell mig del Pirineu, a redós d'una baixa fiscalitat. Per Escaler, aquest no hauria de ser el reclam: "No apostem perquè les empreses només vinguin cercant una fiscalitat baixa, sinó perquè hi poden trobar seguretat jurídica, estabilitat política o agilitat en el tràmit burocràtic. Busquem empreses que aportin valor afegit a Andorra i amb activitat real." Però és inqüestionable que una fiscalitat baixa, en dissonància amb les de l'entorn, crida favorablement l'atenció. Com diu Xavier Prats, degà del Col·legi d'Economistes d'Andorra: "Hem de ser capaços de poder mantenir com més anys millor uns tipus baixos, suficients per als ingressos de l'Estat, per al manteniment de la infraestructura, de la qualitat de vida, etc., però que ens diferenciïn dels estats veïns i que siguem competi-

tius en aquest sentit."

En la transformació de l'estructura de l'economia d'Andorra, hi trobem iniciatives com ara el programa governamental Actua, d'acompanyament d'empreses que volen arrelar a les valls, i que busca companyies de sectors d'alt valor afegit, com ara salut i benestar, noves tecnologies i educació, àmbits que es poden recolzar en la pedra de toc de l'activitat econòmica andorrana, el turisme. Com diu Escaler, "s'està fent un gran esforç per desenvolupar el marc normatiu adequat per al desenvolupament d'aquests clústers". La sembra ja comença a donar fruits, com ara Dermantek, el

Els convenis de doble imposició són la clau perquè Andorra pugui competir arreu

primer centre privat de dermatologia d'Andorra.

Però perquè el quadre fiscal d'Andorra sigui plenament efectiu, li falta la peça clau, convenis de doble imposició que evitin que una empresa andorrana, o establerta a Andorra, tributi per un mateix concepte a dos estats. Andorra ja n'ha signat amb França, i està en marxa el que signarà amb l'Estat espanyol. Amb aquesta protecció sí que es podria visualitzar el cas, hipotètic, d'una empresa que fabrica joguines a Bellver de la Cerdanya i les ven per internet a través d'una filial andorrana, i així les vendes les fiscalitzaria la hisenda andorrana.

Sectors tradicionals que resisteixen

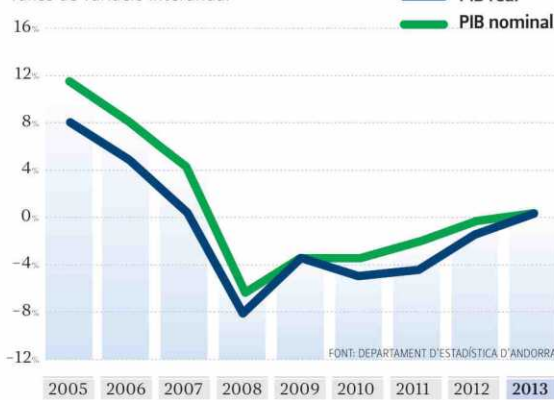
Es parla d'un esdevenidor més diversificat, però quin és l'estat de salut dels sectors tradicionals? Pel que fa al comerç, com diu Escaler, "encara és el primer motiu de visita per al turista, que aprecia que hi hagi una gran concentració comercial per practicar la compra com a lleure, ara que el diferencial de preu ja no és tan decisiu". És per això que "els comerciants, fins i tot en temps de crisi, han invertit per diferenciar-se".

Un turista passeja a la vora d'una botiga de regals, a Andorra la Vella. REUTERS

Evolució del PIB d'Andorra

Taxes de variació interanual

Competir a partir d'una fiscalitat tova, té recorregut? El catedràtic d'economia de la UPF José García Montalvo observa que "caldrà veure fins quan la UE tolerarà la competència entre fiscalitats nacionals, quan justament

malda per arribar a una homogeneïtzació de tipus a tot l'arc comunitari". Recorda que "ara la comunitat internacional està molt preocupada a controlar com tributen empreses de l'àmbit d'internet, no vol consentir més

elusió fiscal". En aquest sentit, creu que "a curt termini pot jugar la basa dels impostos baixos, però a mitjà, a vint o trenta anys, cal pensar en la diversificació". Respecte a la relació amb la UE, "Andorra ha d'afrontar el dilema: no ser a la UE però recolzar-s'hi o integrar-s'hi amb totes les conseqüències, cosa que li arrabassaria precisament avantatges, com ara la baixa fiscalitat o l'estatus del sector financer".

Alfred Pastor, professor d'economia de l'IESE, nat a la Seu d'Urgell i bon coneixedor de la realitat andorrana, ha reflexionat sobre les expectatives del mercat laboral a Andorra, atès que "la gran incògnita és què passa amb aquells andorrans que tenen accés als estudis superiors, poden tornar al país a exercir la professió?". Amb el benentès que al Principat li costarà crear llocs de treball al seu mercat, "s'ha de plantejar generar oferta des del país, construir un sistema que pugui atreure feina que es pugui fer a distància. Aprofitant que té bones infraestructures, telecomunicacions, s'hi podria constituir un nucli de professionals que podrien treballar a distància, aprofitant que, si escau anar a Barcelona per resoldre una qüestió professional, no hi ha gaires quilòmetres". Sí, certament, un arquitecte no ha de viure al costat de l'obra, ni un metge especialista a la vora dels pacients.

Pastor també pensa que tampoc cal fiar-ho tot al reclam dels impostos baixos, ja que "seria anar contra corrent de la tendència general a la UE de fer una fiscalitat més homogènia, si bé es podria negociar".

presumpte blanqueig. Pilar Escaler remarca que "la investigació fa referència a les males praxis al si d'una sola entitat, no pas a la seva solvència ni liquiditat, ni a la de la resta dels bancs". Pastor, per la seva banda, afirma que la gent del sector es coneix, i sap que el cas de BPA és una anomalia, "així que crec que la reputació que momentàniament pugui perdre el sector de ben segur que es recuperarà".